Evropski parlament
2024-2029

SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2025)0335

Vojaška mobilnost

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 17. decembra 2025 o vojaški mobilnosti (2025/2090(INI))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti naslovov VI in XVI,

– ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji, zlasti naslova V,

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/1679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o smernicah Unije za razvoj vseevropskega prometnega omrežja, spremembi uredb (EU) 2021/1153 in (EU) št. 913/2010 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1315/2013[1],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/1153 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za povezovanje Evrope ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1316/2013 in (EU) št. 283/2014[2],

– ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta, zlasti sklepov z dne 26. junija 2025, 6. marca 2025, 21. in 22. marca 2024, 14. in 15. decembra 2023, 29. in 30. junija 2023, 15. decembra 2022 ter 30. in 31. maja 2022,

– ob upoštevanju sklepov Sveta, zlasti sklepov z dne 6. decembra 2024, 18. novembra 2024, 13. junija 2024, 27. maja 2024, 24. oktobra 2023, 24. januarja 2022 in 22. januarja 2018,

– ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 10. novembra

---

1 UL L, 2024/1679, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1679/oj.
2 UL L 249, 14.7.2021, str. 38, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj.

2017 z naslovom Izboljšanje vojaške mobilnosti v Evropski uniji (JOIN(2017)0041),

– ob upoštevanju Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2021/1328 z dne 10. avgusta 2021 o določitvi infrastrukturnih zahtev, ki se uporabljajo za določene kategorije ukrepov v zvezi z infrastrukturo za dvojno rabo v skladu z Uredbo (EU) 2021/1153 Evropskega parlamenta in Sveta[3],

– ob upoštevanju skupnega poročila Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 24. septembra 2021 o izvajanju akcijskega načrta za vojaško mobilnost od oktobra 2020 do septembra 2021 (JOIN(2021)0026),

– ob upoštevanju strateškega kompasa za varnost in obrambo – Za Evropsko unijo, ki varuje svoje državljane in državljanke, vrednote in interese ter prispeva k mednarodnemu miru in varnosti, ki ga je Svet sprejel 21. marca 2022,

– ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 10. novembra 2022 z naslovom Akcijski načrt za vojaško mobilnost 2.0 (JOIN(2022)0048),

– ob upoštevanju skupnega poročila Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 13. novembra 2023 o izvajanju akcijskega načrta za vojaško mobilnost 2.0 od novembra 2022 do oktobra 2023 (JOIN(2023)0037),

– ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 28. maja 2025 z naslovom Strateški pristop Evropske unije k črnomorski regiji (JOIN(2025)0135),

– ob upoštevanju podporne študije Komisije o prilagajanju podnebnim spremembam in potrebah po čezmejnih naložbah za uresničitev omrežja TEN-T, objavljene leta 2024,

– ob upoštevanju skupnega poročila Komisije in visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 20. marca 2025 o izvajanju akcijskega načrta za vojaško mobilnost 2.0 (JOIN(2025)0011),

– ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 19. marca 2025 o prihodnosti evropske obrambe Pripravljenost 2023 (JOIN(2025)0120),

---

[3] UL L 288, 11.8.2021, str. 37, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/1328/oj.

– ob upoštevanju revidirane Priloge II k vojaškim potrebam za vojaško mobilnost v Uniji in širše, ki jo je Svet sprejel 18. marca 2025 (ST 6728/25 ADD1),

– ob upoštevanju letnih poročil Evropske obrambne agencije za leta 2022, 2023 in 2024 ter njenih poročil o vojaški mobilnosti iz marca 2018 in z dne 26. januarja 2024,

– ob upoštevanju posebnega poročila Evropskega računskega sodišča 04/2025 z dne 5. februarja 2025 z naslovom Vojaška mobilnost EU – Zaradi slabosti v zasnovi in ovir na poti še ni dosegla polne hitrosti,

– ob upoštevanju poročila Saulija Niinistöja z dne 30. oktobra 2024 z naslovom *Safer together: Strengthening Europe's Civilian and Military Preparedness and Readiness* (Varnejši skupaj: krepitev evropske civilne in vojaške prizadevnosti in pripravljenosti),

– ob upoštevanju izjave o vojaški mobilnosti, ki so jo 27. maja 2025 podali ministri za promet iz Bolgarije, Češke, Estonije, Finske, Madžarske, Islandije, Latvije, Litve, Norveške, Poljske, Romunije in Slovaške,

– ob upoštevanju desetega poročila z dne 10. junij 2025 o napredku pri izvajanju skupnega sklopa predlogov, ki sta ga Svet EU in Severnoatlantski svet potrdila 6. decembra 2016 oziroma 5. decembra 2018,

– ob upoštevanju sporočila z vrha v Vilni, ki so ga izdali voditelji držav in vlad Nata, ki so sodelovali na srečanju Severnoatlantskega sveta 11. julija 2023 v Vilni, in izjave z vrha v Washingtonu, ki so jo izdali voditelji držav in vlad Nata, ki so sodelovali na srečanju Severnoatlantskega sveta Nata 10. julija 2024 v Washingtonu,

– ob upoštevanju treh skupnih izjav o sodelovanju med EU in Natom, ki so jih predsednika Evropskega sveta in Komisije ter generalni sekretar Nata podpisali 10. januarja 2023, 5. decembra 2018 oziroma 6. decembra 2016,

– ob upoštevanju predloga Komisije z dne 19. marca 2025 za uredbo Sveta o vzpostavitvi instrumenta za varnostne ukrepe za Evropo (SAFE) s krepitvijo evropske obrambne industrije (COM(2025)0122),

– ob upoštevanju predloga Komisije z dne 1. april 2025 za uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi uredb (EU) 2021/1058 in (EU) 2021/1056 glede posebnih ukrepov za obravnavanje strateških izzivov v okviru vmesnega pregleda (COM(2025)0123).

– ob upoštevanju predloga Komisije z dne 22. aprila 2025 za uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi uredb (EU) 2021/694, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697, (EU) 2021/1153, (EU) 2023/1525 in (EU) 2024/795 glede spodbujanja naložb, povezanih z obrambo, v

proračunu EU za izvedbo načrta za ponovno oborožitev Evrope ReArm Europe (COM(2025)0188),

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 2. aprila 2025 o izvajanju skupne varnostne in obrambne politike – letno poročilo za leto 2024[4],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 12. marca 2025 o beli knjigi o prihodnosti evropske obrambe[5],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 17. januarja 2024 o oblikovanju celovite evropske pristaniške strategije[6],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 5. maja 2022 o učinku nezakonite ruske vojaške agresije proti Ukrajini na prometni in turistični sektor EU[7],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 7. julija 2021 o sodelovanju med EU in Natom v okviru čezatlantskih odnosov[8],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 11. decembra 2018 o vojaški mobilnosti[9],

– ob upoštevanju člena 55 Poslovnika,

– ob upoštevanju skupne razprave Odbora za varnost in obrambo ter Odbora za promet in turizem v skladu s členom 59 Poslovnika,

– ob upoštevanju poročila Odbora za varnost in obrambo ter Odbora za promet in turizem (A10-0242/2025),

A. ker je ruska vojaška agresija proti Ukrajini ponovno opozorila na vojaško mobilnost in poudarila, da je nujno treba olajšati hitro čezmejno gibanje vojakov, opreme in sredstev po vsej EU, da bi okrepili odvračanje in obrambo;

B. ker nestabilnosti in spreminjajoče se geopolitične krize v različnih delih sveta od EU in njenih držav članic v usklajevanju z Natom zahtevajo, da so pripravljene odzvati se na morebitno agresijo ali različne vrste kriz vzdolž vseh svojih zunanjih meja;

C. ker so države članice, ki si delijo zunanje meje z Rusijo ali Belorusijo, pa tudi tiste, ki mejijo na Ukrajino, in se srečujejo z ruskimi vdori v njihov zračni prostor, neposredno varnostno ogrožene, zlasti ker

---

4 Sprejeta besedila, P10_TA(2025)0058.
5 Sprejeta besedila, P10_TA(2025)0034.
6 UL C, C/2024/5716, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5716/oj.
7 UL C 465, 6.12.2022, str. 164.
8 UL C 99, 1.3.2022, str. 105.
9 UL C 388, 13.11.2020, str. 22.

zahodne varnostne službe opozarjajo, da bi lahko Rusija kratkoročno napadla EU;

D. ker je vojaška mobilnost bistven dejavnik, ki omogoča skupno evropsko varnost in obrambo, ter je bila opredeljena kot ključen dejavnik, ki omogoča prednostne naloge EU na področju razvoja zmogljivosti za leto 2023;

E. ker so odpornost, odvračanje in hitrost vojaških premikov v Evropi postali bistveni pogoji za verodostojnost evropske obrambe; ker vojaška mobilnost v EU znatno krepi varnost in odpornost 27 držav članic, tudi proti vse pogostejšim sabotažam kritične infrastrukture in porastu hibridnih groženj, pod pogojem, da lahko v celoti izkoristi svoj potencial;

F. ker so potrebna znatna prizadevanja za izboljšanje regionalnih prometnih povezav in okrepitev vseevropskega omrežja, ki povezuje države EU od Finske in baltskih držav na severu do Iberskega polotoka na jugu; ker bi bil razvoj skladne infrastrukture za vojaško mobilnost v štirih prednostnih koridorjih vojaške mobilnosti EU bistven za hitro napotitev in oskrbo vojakov in vojaške opreme v velikem obsegu po železnici, cesti, plovnih poteh, morju in zraku, kadar in kjer je to potrebno, hkrati pa bi zagotavljal njeno funkcionalnost z dvojno rabo, da bi osnovne civilne dobavne verige še naprej delovale;

G. ker je vojaška mobilnost prednostna naloga sodelovanja med EU in Natom ter mora z usklajenim pristopom omogočati gibanje zavezniških sil v času miru, krize ali vojne; ker je večja interoperabilnost znotraj EU, z Natom in s partnerji, kot je Ukrajina, bistvena za kolektivno obrambo; ker sta uresničitev strateških ciljev partnerstva EU in Nata močno vodstvo in usklajeno upravljanje nujna, da bi tehnično sodelovanje preoblikovali v skupno strateško vizijo ter tako okrepili mobilnost kot orodje za odvračanje, kohezijo in kolektivno varnost;

H. ker ima stalno strukturno sodelovanje (PESCO) ključno vlogo pri povečanju in usklajevanju obrambnih zmogljivosti EU, saj zmanjšuje odvisnost v zvezi s strateškimi spodbujevalci, kot je vojaška mobilnost;

I. ker si EU prizadeva spodbujati povezljivost z regionalnimi partnerji in državami kandidatkami;

J. ker je obrambna industrijska baza EU izpostavljena ranljivostim, vključno s prevelikim zanašanjem na uvoz iz tretjih držav, razdrobljeno proizvodnjo in dobavo, nezadostnimi naložbami in omejenimi proizvodnimi zmogljivostmi; ker je v evropski strategiji za gospodarsko varnost poudarjen pomen zmanjšanja strateških odvisnosti ter zaščite kritičnih tehnologij in sredstev za zaščito suverenosti in konkurenčnosti EU;

K. ker je Evropski svet v sklepih z dne 6. marca 2025 poudaril, da mora Unija „postati bolj suverena, bolj odgovorna za lastno obrambo ter bolje opremljena za ukrepanje in samostojno reševanje takojšnjih in prihodnjih izzivov in groženj“, s čimer je ponovno potrdil, da je treba zmanjšati zunanjo odvisnost in utrditi evropsko obrambno tehnološko-industrijsko bazo (EDTIB);

L. ker pobuda SAFE, ki jo je Svet sprejel 27. maja 2025, zagotavlja do 150 milijard EUR v podporo skupnim javnim naročilom, povečanju industrije in z obrambo povezani proizvodnji v EU, s čimer ustvarja strateško priložnost za izvajanje načela dajanja prednosti evropskim proizvodom in za zagotovitev, da bodo sredstva EU okrepila evropsko industrijo, ne pa povečala zunanje odvisnosti;

M. ker imata lahko instrument za okrepitev evropske obrambne industrije s skupnimi javnimi naročili[10] (EDIRPA) in program EU za obrambno industrijo (EDIP) pomembno vlogo pri podpiranju razvoja inovativnih tehnologij in zmogljivosti, pomembnih za vojaško mobilnost; poudarja, da bi bilo treba v celoti izkoristiti sinergije med programom EDIP, instrumentom EDIRPA, instrumentom za povezovanje Evrope in drugimi instrumenti EU za financiranje, da bi okrepili odpornost prometne infrastrukture in povečali splošno zmogljivost Unije za hitre in varne vojaške premike;

N. ker zanesljiv pregled naložb prispeva h gospodarski varnosti EU, ščiti kritično infrastrukturo in tehnologije pred sovražnimi prevzemi ter dopolnjuje industrijske politike, namenjene spodbujanju evropske avtonomije in vodilnega tehnološkega položaja; ker je revizija Uredbe (EU) 2019/452[11] o pregledu neposrednih tujih naložb v Uniji ključen instrument za zaščito varnosti, javnega reda in strateških interesov EU;

O. ker je Parlament sprejel stališče o predlagani uredbi[12], v katerem je poudaril, da bi bilo treba od vseh držav članic zahtevati, da ohranijo mehanizem pregleda tujih naložb zaradi varnosti ali javnega reda, in da je potrebna večja harmonizacija med nacionalnimi sistemi, da bi odpravili strateške odvisnosti ter nastajajoče tehnološke in infrastrukturne ranljivosti;

P. ker kljub znatnemu napredku v zadnjih letih pri krepitvi vojaške mobilnosti z izvajanjem ukrepov iz akcijskega načrta za vojaško

---

10 Uredba (EU) 2023/2418 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. oktobra 2023 o vzpostavitvi instrumenta za okrepitev evropske obrambne industrije s skupnimi javnimi naročili (EDIRPA) (UL L, 2023/2418, 26.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2418/oj).

11 Uredba (EU) 2019/452 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. marca 2019 o vzpostavitvi okvira za pregled neposrednih tujih naložb v Uniji (UL L 79 I, 21.3.2019, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj).

12 Sprejeta besedila, P10_TA(2025)0102.

mobilnost 2.0 še vedno obstajajo precejšnje regulativne, upravne in finančne ovire, pa tudi ozka grla in infrastrukturne prepreke;

Q. ker si je na ravni EU, Nata in držav članic nujno treba bolj usklajeno in celovito prizadevati, da bi povečali vire ter odpravili te fizične, pravne in regulativne ovire;

R. ker notranje revizije in nedavne izkušnje kažejo, da obstajajo resne pomanjkljivosti v politiki vojaške mobilnosti EU, saj lahko zaradi zamud, ki so posledica birokracije in neustrezne infrastrukture, traja več kot en mesec, da se vojaška oprema v odziv na napad premakne prek meja;

S. ker številne evropske prometne poti še niso primerne za težka vojaška vozila; ker je tankom prepovedan vstop v nekatere države članice, ker so težji od nacionalnih omejitev teže, konvoje pa se je zaustavilo na mostovih, ki niso zasnovani za takšne obremenitve, torej je nujno nadgraditi ključno infrastrukturo, kot so železniške proge, ceste, tuneli in mostovi, da bodo v skladu z vojaškimi standardi;

T. ker naložbe v izboljšanje obstoječe zračne, železniške, cestne in plovne infrastrukture z dvojno rabo prinašajo občutne koristi za skupnosti in podjetja v času miru ter koristijo sistemom potniškega in tovornega prometa ter prispevajo k razogljičenju prometa, dokončanju vseevropskega prometnega omrežja (TEN-T), zmogljivostim civilne zaščite in krepitvi enotnega trga;

U. ker imajo prevozniki pomembno vlogo pri vojaški mobilnosti; ker pa neusklajeni postopki pogosto povzročajo velike zamude pri prevoznih operacijah in izdaji čezmejnih dovoljenj;

Odzivanje na spreminjajoče se geopolitične razmere

1. poudarja pomen vojaške mobilnosti za evropsko varnost in obrambo; poudarja, da je obravnavanje strateških pomanjkljivosti EU in potrebe po okrepljeni vojaški mobilnosti postalo nujnejše zaradi ruske vojaške agresije proti Ukrajini;

2. pozdravlja ambicije EU in držav članic, da znatno povečajo svojo obrambno pripravljenost, zmanjšajo strateško odvisnost, odpravijo vrzeli v zmogljivostih ter okrepijo evropsko obrambno tehnološko-industrijsko bazo v okviru ustreznih politik EU ter skupne varnostne in obrambne politike (SVOP), pa tudi v okviru Nata; pozdravlja sodelovanje med EU in Natom pri krepitvi vojaške mobilnosti; vendar meni, da je treba v zvezi z določenimi skupnimi cilji EU in Nata nujno doseči dejanski napredek;

3. izreka pohvalo skupnim prizadevanjem za podporo Ukrajini; vztraja, da se je treba sistematično opirati na izkušnje iz ruske vojaške agresije proti Ukrajini, vključno z vojaško mobilnostjo, zlasti na

izkušnje ukrajinskih oboroženih sil, ter na izkušnje iz nacionalnih in večnacionalnih vaj; poudarja, da je pomembno zagotoviti odzive na logistične nepredvidene dogodke in varnostno načrtovanje ter opredeliti šibke in manjkajoče povezave; poudarja pomen zgodnjega in učinkovitega usklajevanja s strateškimi partnerji, zlasti z Natom;

4. poudarja, da Rusija resno ogroža varnost Evropske unije in da je razvoj zmogljivosti za hitro napotitev vojakov in vojaških zmogljivosti na vzhodni bok EU bistvenega pomena;

5. poudarja strateško potrebo po naložbah v vseh državah članicah vzdolž štirih prednostnih koridorjev vojaške mobilnosti EU – severnega, vzhodnega, osrednjega južnega in osrednjega severnega koridorja –, saj je okrepljena in učinkovita vojaška mobilnost bistvena za varnost vseh držav članic in vseh evropskih državljanov;

6. poudarja, da bo okrepljena vojaška mobilnost okrepila SVOP EU ter njene misije in operacije; poziva EU in države članice, naj sprejmejo skupno vizijo o tem, kako pospešiti svoje ukrepe na področju vojaške mobilnosti, in oblikujejo konkretne rezultate, ki bi jih bilo treba vključiti v strateški kompas EU; poziva h konkretni pripravljenosti na vojaško mobilnost s prehodom na celovit pristop k vojaški logistiki, vključno z varnostjo kritične infrastrukture, prometnimi vozlišči, vzdrževanjem, skladiščenjem, oskrbo z gorivom, popravili in strelivom;

7. poudarja, da vojaška mobilnost ni omejena na premike vojakov, orožja in opreme, temveč se nanaša tudi humanitarno pomoč in solidarnostne ukrepe; poudarja, da lahko znatne koristi za državljane prinese tudi podpora vojaški mobilnosti, saj lahko zmožnost hitre napotitve vojaških sil olajša hitrejšo dostavo humanitarne pomoči in zdravstvene podpore ter popravilo infrastrukture v primeru naravnih nesreč, pandemij ali drugih kriz; poudarja tudi, da bi lahko naložbe EU v infrastrukturo za vojaško mobilnost prinesle oprijemljive koristi za lokalne skupnosti in povezljivost, kar bi povečalo lokalno odpornost, gospodarsko vključevanje, ustvarjanje delovnih mest in javno podporo evropski agendi za varnost;

Reševanje finančnih vprašanj

8. poudarja, da je treba centralno upravljan in namenski instrument EU za financiranje prometa, kot je Instrument za povezovanje Evrope (IPE), v naslednjem večletnem finančnem okviru ohraniti kot glavni vir zanesljivega financiranja vojaške mobilnosti, njegov skupni proračun za promet pa je treba znatno povečati; zato pozdravlja predlog za povečanje proračuna za vojaško mobilnost v prihodnjem večletnem finančnem okviru, v katerem je več kot 50 milijard EUR dodeljenih za promet v okviru IPE za obdobje 2028–2034, vključno z več kot 17 milijardami EUR za vojaško mobilnost;

9. želi spomniti, da je Svet v primerjavi s stališčem Parlamenta in Komisije financiranje vojaške mobilnosti v večletnem finančnem okviru 2021–2027 zmanjšal za 75 %, kar je zmanjšanje brez primere, in poudarja, da se to ne sme ponoviti; poudarja, da je bilo treba zaradi obsežne ruske invazije na Ukrajino proračun za vojaško mobilnost izplačati vnaprej in da je bil v celoti porabljen do začetka leta 2024; vztraja, da je treba sredstva, dodeljena za vojaško mobilnost v naslednjem večletnem finančnem okviru, močno povečati, da bi jih uskladili z ocenjeno potrebo po naložbah v višini vsaj 100 milijard EUR za obravnavanje 500 opredeljenih žariščnih točk EU, ki jih je treba nujno nadgraditi[13];

10. vztraja – ob upoštevanju te potrebe po naložbah in priporočil iz Draghijevega poročila –, da je treba v nadaljnjih pogajanjih o skupni zgornji meji večletnega finančnega okvira ohraniti vsaj navedeni znesek v višini 17 milijard EUR, hkrati pa zaščititi dodeljena sredstva za uresničitev omrežja TEN-T; poudarja, da Svet ne sme predlagati zmanjšanja zneska teh sredstev, in meni, da bo treba usmerjanje teh sredstev v vojaško mobilnost pozorno spremljati;

11. poudarja, da je treba uspešno spodbujati sodelovanje in usklajevanje med državami članicami pri čezmejnih in obsežnih prometnih projektih ter vzpostavitvi infrastrukture z dvojno rabo, da bi omogočili hitro in učinkovito obsežno mobilizacijo in premike vojaških enot, opreme in sredstev po vsej EU;

12. ponovno poudarja, da pobude in financiranje vojaške mobilnosti ne bi smeli ovirati splošnega izvajanja ukrepov, povezanih z dokončanjem pametnega, odpornega, interoperabilnega, razogljičenega in trajnostnega omrežja TEN-T; želi spomniti na cilj dokončanja jedrnega omrežja TEN-T do leta 2030, vključno z uvedbo evropskega sistema za upravljanje železniškega prometa (ERTMS), in razširjenega jedrnega omrežja do leta 2040;

13. poudarja, da je pravočasno dokončanje čezmejnih projektov prometne infrastrukture v omrežju TEN-T nujen cilj za uresničitev dejanskih ciljev glede dvojne rabe in vojaške mobilnosti v Evropi; želi spomniti, da v skladu z dokumentom o stališču koordinatorjev TEN-T iz aprila 2024 skupne naložbe, potrebne za dokončanje jedrnega in razširjenega jedrnega omrežja TEN-T, v naslednjih 15 letih znašajo 845 milijard EUR in da je samo za projekte z najvišjo dodano vrednostjo EU preostali znesek, ki ga je treba vložiti, ocenjen na vsaj 210 milijard EUR;

14. želi spomniti, da je za izvajanje velikih projektov prometne infrastrukture, ki so ključni za vojaško mobilnost, potrebno

---

13 Skupno sporočilo Komisije in visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 16. oktobra 2025 z naslovom Ohranjanje miru – načrt za obrambno pripravljenost do leta 2030 (JOIN(2025)0027).

dolgoročno financiranje zaradi narave ukrepov, ki jih je treba sprejeti;

15. poudarja, da je treba v naslednjem večletnem finančnem okviru racionalizirati in poenostaviti postopke za pridobitev financiranja infrastrukturnih projektov z dvojno rabo v okviru vojaške mobilnosti instrumenta IPE;

16. pozdravlja začetna posojila Evropske investicijske banke (EIB) za naložbe v infrastrukturne projekte z dvojno rabo za okrepitev vojaške mobilnosti; poziva, naj EIB trajno prispeva k financiranju drugih infrastrukturnih projektov in zmogljivosti z dvojno rabo;

17. spodbuja preučitev razvoja dodatnih mehanizmov financiranja, kot je banka za obrambo, varnost in odpornost, s katerimi bi obravnavali potrebe po financiranju na področjih varnosti, obrambe in odpornosti;

18. želi spomniti, da lahko države članice uporabijo največje razpoložljivo financiranje v sedanjem večletnem finančnem okviru, vključno z nedavno uvedenimi ukrepi za prerazporeditev sredstev v Evropskem skladu za regionalni razvoj in Kohezijskem skladu, ter hitro preusmerijo neporabljena sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost v naložbe v obrambno infrastrukturo, vključno z infrastrukturo z dvojno rabo in mobilna sredstva, da bi spodbujali vojaško mobilnost, pa tudi oviranje vojaške mobilnosti;

19. poziva k zagotovilom, da se bodo namenski proračuni v okviru programa EDIP, Evropskega obrambnega sklada, programa SAFE in ukrepov iz predloga omnibus o pripravljenosti na obrambo in drugih obrambnih pobud EU lahko uporabili za podpiranje razširitve in nadgraditve fizične in digitalne infrastrukture z dvojno rabo ter skupne in predvidljive nabave omogočitvenih zmogljivosti za obrambo, vključno z vojaško mobilnostjo, da bi se okrepila pristna evropska obrambna unija;

Odprava ovir za vojaško mobilnost in premik k „vojaškemu schengenskemu območju“

20. ponovno poziva k „vojaškemu schengenskemu območju“ in spodbuja Komisijo, naj brez nadaljnjega odlašanja pripravi časovni načrt za ta cilj;

21. ponavlja, da je resno zaskrbljen zaradi sedanje premajhne odzivnosti in učinkovitosti pri vojaški mobilnosti, ki jo ovirajo zapleteni predpisi in postopki ter neusklajenost, kar povzroča počasno usklajevanje in izgubo časa;

22. poziva Komisijo in države članice, naj vključijo pristop „celotne družbe“ k vojaški mobilnosti, ki bo vključeval vse ustrezne deležnike,

vključno z javnim, zasebnim in civilnim sektorjem, in sicer s sporočanjem in pojasnjevanjem sprejetih ukrepov;

23. zahteva, da Komisija in države članice nemudoma v celoti izvedejo 13 zavez, sprejetih v okviru zaveze o vojaški mobilnosti iz leta 2024, pri čemer naj se osredotočijo na naložbe v prometno infrastrukturo in prometna sredstva, uskladitev pravil, pospešitev izdaje dovoljenj za čezmejne premike ter okrepitev SVOP in sodelovanja med EU in Natom;

24. poziva Komisijo, naj pri predlaganju nadaljnjih ukrepov uporabi horizontalni pristop, tako da uskladi in poenostavi predpise in postopke z nujnim ciljem povezovanja in usklajevanja pristopa EU k odpravi vseh obstoječih upravnih, diplomatskih, logističnih in infrastrukturnih ovir za vojaško mobilnost;

25. poziva k vzpostavitvi evropske digitalne enotne kontaktne točke za izdajo dovoljenj za čezmejne premike vojaške opreme, vključno s kodificiranim prednostnim sistemom in podatkovno zbirko, ki se deli z Natom;

26. poudarja, da je treba racionalizirati zapletena, dolgotrajna in različna nacionalna pravila in postopke; vztraja, da je treba v prihodnjem svežnju o vojaški mobilnosti predlagati poenostavljene, usklajene, enotne in digitalizirane postopke za vse načine prevoza, vključno s postopki za carino, prevozom nevarnega blaga, izrednim prevozom, diplomatskimi dovoljenji in uporabo enakih dovoljenj, na primer za ponudbe/kredite za čezmejne premike in dokumentacijo EU/NATO 302, ki bi jih morale priznati in uporabljati vse države članice; poziva tudi k razvoju vojaškega carinskega sistema za digitalizacijo carinskih formalnosti ter zmanjšanje upravnega bremena in stroškov v zvezi z obstoječimi projekti EU, kot je varen digitalni sistem vojaške mobilnosti;

27. poudarja, kako pomembno je odpraviti upravne in infrastrukturne ovire, s katerimi se srečujejo podjetja, ki opravljajo neobičajni cestni prevoz vojaške opreme in žerjavov za projekte kritične infrastrukture; zato poziva k nadaljnji harmonizaciji pravil o izrednem cestnem prevozu v okviru tekoče revizije direktive o težah in merah;

28. poudarja, da je lahko zagotavljanje zavarovanja za vojno tveganje za ponudnike logistike z visokim tveganjem spodbuda za podjetja, saj prispeva k zmanjševanju operativnih tveganj;

29. poudarja, da bosta harmonizacija postopkov in dejanska interoperabilnost okrepili medsebojno zaupanje med državami članicami in spodbudili čezmejno povezljivost;

30. pozdravlja cilj poenostavitve pravnih in upravnih okvirov, kot je predlagano v svežnju omnibus o pripravljenosti na obrambo in

prihodnjem skupnem sporočilu o vojaški mobilnosti za leto 2025, in poziva, naj čim prej začne veljati in se začne uporabljati;

Krizni okvir

31. poziva Komisijo, naj predstavi pravni in operativni okvir za obravnavanje kriznih razmer, ki bo jasno razlikoval med vsaj tremi fazami, na primer „čas miru“, „kriza“ in „čas vojne“, ter vključeval pravila za vsako fazo, da bi zagotovili interoperabilnost in prednostni dostop oboroženih sil do prevoznih zmogljivosti, omrežij in sredstev ter racionalizirali premike vojaškega osebja in opreme po vojaških koridorjih in med njimi; poziva, naj se v tem okviru zagotovijo jasne opredelitve „razmer, ki zahtevajo nadomestne rešitve“ in „nadomestnih rešitev“, da se zagotovi kontinuiteta vojaškega prevoza v primeru motenj, ter smernice za države članice pri pooblastitvi različnih ponudnikov varnostnih storitev za nadzor in zaščito kritične infrastrukture;

32. pričakuje, da bo prihodnji okvir vzpostavil učinkovit in jasen komunikacijski in koordinacijski sistem med vojaškimi in javnimi organi, vključno z Natom, tudi za izmenjavo potrebnih informacij z upravljavci infrastrukture in prevozniki, ki so kvalificirani za zagotavljanje storitev vojaške logistike, in spodbujanje odpornosti celotnih omrežij za vsako fazo; je seznanjen zlasti s pomanjkanjem sodelovanja in omejeno komunikacijo med pristaniškimi organi in vojaškimi ali ustreznimi akterji za gradnjo obrambe; razume občutljivost praks izmenjave informacij, zlasti z evropskimi pristaniškimi organi v tuji lasti; vendar poudarja, da je potreben zanesljiv in varen kanal za izmenjavo specifičnih informacij;

33. izpostavlja potrebo po vzpostavitvi stalnega mehanizma odločanja, ki bo voditeljem držav in vlad omogočil takojšnje ukrepanje v fazah „krize“ in „časa vojne“;

34. poziva Komisijo, naj ustanovi projektno skupino za vojaško mobilnost s predstavniki vseh pristojnih organov EU, da bi horizontalno racionalizirali pripravo, izvajanje in spremljanje vseh pobud v zvezi z vojaško mobilnostjo, in sočasno poziva k imenovanju nacionalnih kontaktnih točk, da bi izboljšali splošno upravljanje in usklajevanje vojaške mobilnosti;

35. poziva Komisijo, naj v vseh prihodnjih pobudah na področju vojaške mobilnosti upošteva vsa priporočila Evropskega računskega sodišča glede upravljanja;

36. se zaveda, da imajo delavci v prometu ključno vlogo v vojaški mobilnosti in pri omogočanju dobavnih verig; poziva Komisijo in države članice, naj odpravijo pomanjkanje delovne sile, vlagajo v delovno silo v prometu, izboljšajo delovne pogoje, priložnosti za usposabljanje, da bi delavce opremili z veščinami, potrebnimi za vojaško mobilnost, in privlačnost sektorja;

Izboljšanje in gradnja nove infrastrukture z dvojno rabo

37. pozdravlja, da je Svet sprejel štiri prednostne koridorje vojaške mobilnosti v EU za premike v kratkem času in obsežne premike, vzpostavljene v sodelovanju z Natom, ter stalno opredelitev 500 žariščnih točk, ki jih je nujno treba nadgraditi; poudarja, da je več kot 94 % teh koridorjev del TEN-T, kar poudarja močno sinergijo med civilno in vojaško infrastrukturo; poziva k natančni oceni finančnih potreb za dokončanje teh koridorjev vojaške mobilnosti;

38. poudarja, da je treba pospešiti razvoj prometne infrastrukture ter okrepiti fizično in kibernetsko zaščito njenih kritičnih komponent vzdolž štirih prednostnih koridorjev vojaške mobilnosti;

39. poudarja, da imajo najšibkejše povezave in ozka grla posredne učinke na delovanje in učinkovito kontinuiteto celotnih koridorjev in prometnega omrežja kot celote; zato poziva Komisijo in države članice, naj namenijo ustrezna sredstva za zagotavljanje dobro povezanega omrežja vojaške mobilnosti, vključno z izboljšavami pri vzdrževanju, posodabljanju in interoperabilnosti obstoječe infrastrukture;

40. poziva Komisijo in države članice, naj ocenijo potrebo po imenovanju namenskega evropskega koordinatorja za vsak prednostni koridor vojaške mobilnosti, da bi olajšali njegovo izvajanje, in sicer kot članov projektne skupine za vojaško mobilnost;

41. želi spomniti, da je pomemben del vojaške mobilnosti tudi infrastruktura za oviranje mobilnosti, vključno z ovirami z dvojno rabo, utrdbami in sistemi za hitro napotitev za okrepitev mejne in teritorialne obrambe; poziva Komisijo in države članice, naj izvedejo temeljito, usklajeno načrtovanje in pripravo infrastrukture za oviranje mobilnosti v štirih prednostnih koridorjih vojaške mobilnosti, pri čemer naj dajo prednost vzhodnemu in severnemu koridorju;

42. želi spomniti, da so železnice najprimernejši način kopenskega prevoza za prevoz velikih količin zelo velikih, težkih, škodljivih in nevarnih vojaških sredstev; vztraja, da se je treba prednostno osredotočiti na takojšnje in kratkoročne rešitve, kot je odprava administrativnih ovir za vojaško osebje pri čezmejnih premikih; poziva Komisijo, naj poskrbi za povečanje zmogljivosti, zlasti v prometnih vozliščih in na ključnih območjih v skladu s štirimi prednostnimi koridorji vojaške mobilnosti;

43. poudarja, da je interoperabilnost železniškega prometa ključnega pomena za nemoteno delovanje v državah članicah; izraža globoko zaskrbljenost zaradi vztrajnega pomanjkanja interoperabilnosti železniškega prometa, ki je posledica razlik v tirni širini v EU, na primer v baltskih državah, na Finskem in Iberskem polotoku, kar vpliva na čezmejne premike vojakov, opreme in sredstev, zaradi česar je cestni promet nepogrešljiv; poziva Komisijo, naj še naprej obravnava različne ovire za nemoteno delovanje železnic po vsej EU,

kot so počasno uvajanje evropskega sistema za upravljanje železniškega prometa (ERTMS) in digitalnega samodejnega spenjanja (DAC) ter razlike v tirni širini; spominja na zahtevo iz uredbe o TEN-T, da morajo zadevne države članice do julija 2026 predstaviti svoje načrte za prehod svojih omrežij na standardno evropsko nazivno tirno širino; v zvezi s tem pozdravlja projekt Rail Baltica, ki s prilagoditvijo tirne širine povezuje baltske države z železniškim omrežjem EU; meni, da je ta projekt strateškega pomena za civilno in vojaško mobilnost, saj zagotavlja interoperabilne, trajnostne in visokozmogljive železniške povezave po vzhodnem krilu EU;

44. ugotavlja, da so digitalne tehnologije, ki so pomembne za povečanje zmogljivosti civilnega železniškega prometa, kot sta ERTMS in DAC, pomembne tudi za vojaško mobilnost in da jih je treba izboljšati; opozarja, da je bil ERTMS razvit v drugačnih geostrateških razmerah, in poziva, naj se ocenita njegova trdnost in kibernetska odpornost; poudarja, da bi zaradi tega, ker je železniški promet odvisen od radijske tehnologije vsaka nerazpoložljivost omrežja zaradi motenj ali drugih dejavnikov povzročila takojšnjo prekinitev prometa; poziva k oceni podobne narave v okviru razvoja prihodnjega železniškega mobilnega komunikacijskega sistema (FRMCS);

45. ugotavlja, da so cestne in železniške povezave do pristanišč in omrežij tovornih terminalov pogosto ključne za lažji prevoz vojaške opreme do zahtevanih območij na „zadnjem delu poti“, in so zato ključne za uspeh vojaške mobilnosti; opominja, da bi bilo treba nujno nadgraditi vse strateške točke cestnega prometa, kot so parkirišča, oskrbovalne postaje in postaje za pranje avtomobilov, da bi v izrednih razmerah omogočili uporabo velikemu številu vojaškega prometa in osebja; zato poziva, da je treba naložbe v ključno cestno infrastrukturo vzdolž štirih prednostnih koridorjev za vojaško mobilnost uvrstiti med prednostne naloge, da bi se čim učinkoviteje podprla vojaška mobilnost;

46. poziva k usklajenemu evropskemu okviru, ki bo omogočal gibanje vojaških konvojev, ki jih upravljajo pooblaščeni civilni ponudniki, kot so tisti, ki po štirih prednostnih koridorjih vojaške mobilnost upravljajo izredne cestne prevoze, specializirane žerjave in težko opremo, hkrati pa zagotavljal civilno varnost;

47. poudarja, da imajo pristanišča kot kritična vozlišča v omrežju vojaške mobilnosti strateško vlogo, saj so vstopne in izstopne točke za obsežne vojaške napotitve ter omogočajo povezovanje pomorskega in kopenskega prometa, zlasti za čezatlantsko sodelovanje, pa tudi za odpornost strateških gospodarskih interesov Unije; ugotavlja, da ima pomorska infrastruktura strukturne pomanjkljivosti, saj številni terminali v EU niso zasnovani za ravnanje z vojaškim tovorom; poudarja, da je treba zagotoviti zadostne zmogljivosti za vojaško oskrbo in pripraviti načrte za izredne razmere za preusmeritev civilnega tovora, če je to potrebno;

48. poudarja, da so potrebni takojšnji ukrepi in strožja pravila glede lastništva in nadzora nekatere kritične pomorske infrastrukture, kot je poudarjeno v beli knjigi o prihodnosti evropske obrambe – Pripravljenost 2030;

49. poziva k naložbam v pristaniško infrastrukturo in spremembo zahtev za dostop do finančnih instrumentov za morska pristanišča kot tudi za pristanišča na celinskih vodnih poteh, da se okrepi njihovo povezovanje znotraj TEN-T in izboljša politika EU na področju energetske varnosti; poziva Komisijo, naj oblikuje in izvaja strategije, ki povečujejo zmogljivosti in krepijo zmogljivosti pristanišč; opozarja na površinsko in podpovršinsko razsežnost pomorske domene ter poziva k vključitvi ladij ro-ro (Roll-On/Roll-Off) in ro-pax (Roll-On/Roll-Off Passenger) kot mobilnih sredstev z dvojno rabo v področje uporabe strategije EU za vojaško mobilnost;

50. ugotavlja, da so tudi celinske plovne poti pomemben element vojaške mobilnosti, saj zaradi svojih razpoložljivih zmogljivosti ponujajo neprekinjeno in trajnostno prevozno sredstvo z dvojno rabo in intermodalno komplementarnost, poleg tega pa so manj ranljive za oportunistične obveščevalne dejavnosti; ugotavlja, da ima vodno omrežje zmogljivosti za prevoz vojaških sredstev zelo velikega obsega, nevarnega blaga in goriva za redno oskrbo ter za zagotavljanje nadomestnih rešitev v okviru načrtovanja ravnanja v nepredvidljivih razmerah; predlaga, da se oceni potreba po nadaljnji širitvi obstoječih zapornic ter po povečanju razpoložljivosti žerjavov in vodne flote;

51. poudarja, da je treba vzpostaviti dodatna logistična vozlišča in terminale za pretovarjanje vzdolž prednostnih koridorjev za vojaško mobilnost; poziva, naj se obstoječa logistična vozlišča in komercialni terminali za pretovarjanje, ki so pomembni za vojaški prevoz vzdolž koridorjev za vojaško mobilnost, ustrezno prilagodijo in označijo kot infrastruktura z dvojno rabo ter opremijo z opremo, ki ustreza svojemu namenu, kot so platforme za natovarjanje z neposrednim dostopom in rampe, primerne za vojaška sredstva;

52. poudarja, kako pomembno je vzpostaviti mrežo strateško postavljenih logističnih vozlišč vzdolž štirih prednostnih koridorjev za vojaško mobilnost, vključno s pristanišči na celinskih plovnih poteh, ki bi lahko poskrbela za potrebno infrastrukturo za vzdrževanje, skladiščenje in popravila, da bi zagotovili hitre intermodalne prevoze med cestnimi, železniškimi, pomorskimi in celinskimi plovnimi potmi in letališko infrastrukturo ter vojaškimi objekti; v zvezi s tem poudarja, da bi tovrstna vozlišča morala zagotavljati potrebno energetsko infrastrukturo z dvojno rabo, kot so postaje za oskrbo z gorivom in polnilne postaje za izpolnjevanje potreb mobilnosti in zanesljivosti oskrbe;

53. poudarja, da bi morala logistična vozlišča zagotoviti prostor, zmogljivost in infrastrukturo za enote v tranzitu, zlasti v zvezi z zatočišči, hrano in oskrbo z gorivom;

54. poziva, naj se razvoj logističnih vozlišč podpre tudi v okviru ustreznih evropskih industrijskih programov, da bi okrepili odpornost evropske industrijske in tehnološke baze; opozarja, da je treba sprejeti ukrepe za digitalizacijo logističnih procesov, da bi bila strateška infrastruktura odporna in varna;

55. meni, da je nadvse pomembno razširiti prometne koridorje, tudi za vojaško mobilnost, v Ukrajino, Republiko Moldavijo in na Zahodni Balkan, da bi povečali interoperabilnost, povečali operativno odzivnost, po potrebi podprli partnerje pri njihovem odporu proti ruski agresiji in drugim hibridnim grožnjam v regiji in preprečili prihodnjo agresijo na ozemlju EU; je seznanjen s tem, da se solidarnostni pasovi uporabljajo za vojaško mobilnost in meni, da jih je treba okrepiti, da bi povečali varnost in odpornost Ukrajine;

56. poudarja, da so natančno, varno in najnovejše digitalno modeliranje, digitalni zemljevidi, geografski informacijski sistemi in storitve geoprostorskih podatkov nepogrešljivi za civilno in vojaško infrastrukturo in načrtovanje poti, čezmejno usklajevanje in hitro napotitev vojaških enot in opreme; poudarja, da je varstvo podatkov in komunikacij med vojaškimi premiki izredno pomembno za varnost civilnega in vojaškega osebja in ohranitev zmogljivosti; poudarja, da je treba vse prometne informacijske storitve, ki se uporabljajo za vojaške in obrambne namene, ustrezno zavarovati in pravno zaščititi, da se prepreči digitalno uhajanje občutljivih informacij v zvezi z operacijami vojaške mobilnosti in gospodarskih podatkov; poziva Komisijo, naj uskladi digitalne in elektronske varnostne ukrepe vzdolž štirih prednostnih koridorjev za vojaško mobilnost;

57. poudarja, da je celotna Evropska unija izpostavljena kibernetskim napadom in digitalnim vdorom; poudarja, da so digitalni sistemi, ki nadzorujejo fizično prometno infrastrukturo in sredstva, prednostni cilji kibernetskih napadov; zato poziva EU in države članice, naj financirajo in podpirajo razvoj in sprejemanje inovativnih evropskih suverenih digitalnih tehnologij, vključno s sistemom Galileo, za okrepitev kibernetske varnosti in odpornosti teh infrastruktur in sredstev; v zvezi s tem opozarja na potencial umetne inteligence ter spodbuja nadaljnja raziskovalna in razvojna prizadevanja za razvoj digitalnih zmogljivosti naslednje generacije;

58. izraža resno zaskrbljenost zaradi povečanja števila ruskih kibernetskih napadov na navigacijske sisteme v regiji Baltskega morja; poziva Komisijo, naj v svoj prihodnji sveženj omnibus vključi in v njem obravnava naravo hibridnih groženj, pa tudi motenje in slepljenje globalnih satelitskih navigacijskih sistemov (GNNS) kot hibridni napad na evropski pomorski in zračni promet;

59. poudarja, da je treba pospešiti prenos in izvajanje direktive o varnosti omrežij in informacijskih sistemov[14] ter poglobiti sodelovanje med sektorskimi organi, pristojnimi za promet, pristojnimi agencijami za kibernetsko varnost, skupinami za odzivanje na incidente na področju računalniške varnosti (CSIRT) in Evropsko organizacijsko mrežo za povezovanje v kibernetski krizi (EU-CyCLONe); poudarja, da je treba v ocene tveganja za kibernetsko varnost na ravni EU in nacionalni ravni vključiti konkretne ukrepe za obravnavo vidikov vojaške mobilnosti;

60. poudarja, da je pomembno zaščititi in izboljšati odpornost kritične prometne infrastrukture, tudi proti kibernetskim napadom in hibridnim grožnjam, ki ogrožajo civilni zračni, pomorski in kopenski promet; opozarja, da kritična energetska in komunikacijska infrastruktura (zračna, površinska in podmorska ali podvodna, vključno z GNSS) neposredno vpliva tudi na uspeh dejavnosti vojaške mobilnosti;

61. poziva k vzpostavitvi evropskega mehanizma za spremljanje in hitro odzivanje v primeru kibernetskih ali hibridnih napadov na kritično prometno, energetsko in komunikacijsko infrastrukturo, ki bi ga razvili v tesnem sodelovanju z Natom;

62. poziva Komisijo, naj nujno sprejme ukrepe za poenostavitev in pospešitev postopkov za naložbe za namene vojaške mobilnosti, predvsem zato, da bi določili ciljno usmerjene izjeme od veljavnih pravil o javnih naročilih za infrastrukturo za vojaško mobilnost in sredstva, ki imajo pomembno vojaško komponento ali komponento z dvojno rabo; poudarja, da je treba projekte strateškega evropskega interesa izvajati brez pretiranih zamud, hkrati pa zagotoviti preglednost, pošteno konkurenco in pravico do dolžnega pravnega postopanja;

63. je seznanjen s pomenom javno-zasebnih partnerstev za vojaško mobilnost; spodbuja EU in države članice, naj olajšajo in spodbujajo civilno-vojaško sodelovanje v zvezi z vojaško mobilnostjo; poudarja, da je pri povpraševanju po zmogljivostih vojaške mobilnosti zelo pomembna predvidljivost, skupaj z zadostnim financiranjem in poenostavljenimi pravili javnega naročanja, kar bi industriji na strani dobave omogočilo povečanje in ohranitev ravni proizvodnje;

64. meni, da bi moralo biti načelo dajanja prednosti evropskim proizvodom prednostna naloga v prizadevanjih EU za okrepitev njene strateške avtonomije in odpornosti, hkrati pa priznava svobodo držav članic, da okrepijo svoje vojaške zmogljivosti za kratkoročno

---

[14] Direktiva (EU) 2022/2555 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o ukrepih za visoko skupno raven kibernetske varnosti v Uniji, spremembi Uredbe (EU) št. 910/2014 in Direktive (EU) 2018/1972 ter razveljavitvi Direktive (EU) 2016/1148 (direktiva NIS 2) (UL L 333, 27.12.2022, str. 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj).

odzivanje na grožnje; opozarja, da bi bilo treba to načelo uporabiti za to, da bodo sredstva EU, vložena v obrambo in varnost prek programov, kot so SAFE, EDIP in EDIRPA, zlasti v tehnologije, povezane s kritično infrastrukturo z dvojno rabo, resnično podpirala EDTIB;

65. ponavlja, da odpornost kritične infrastrukture zahteva bolj usklajen in temeljit pregled neposrednih tujih naložb v EU; poudarja, da je revizija Uredbe (EU) 2019/452 o pregledu neposrednih tujih naložb pomemben korak k skladnejšemu in učinkovitejšemu evropskemu okviru za zaščito varnosti in javnega reda ob hkratnem ohranjanju odprtosti in preglednosti; v zvezi s tem pozdravlja predlog Komisije, da se pregleda uredba (EU) 2019/452 o pregledu neposrednih tujih naložb, katere cilj bi moral biti, da se naložbene potrebe ustrezno uravnotežijo z zaščito bistvenih varnostnih interesov ter obrambnih zmogljivosti EU;

66. poudarja, da bo v naslednjem desetletju ob nadaljevanju prizadevanj za razogljičenje prometa uporaba fosilnih goriv v vojaški mobilnosti ostala kritična, kot je uporaba lokomotiv z dvojno rabo in lokomotiv z motorji z notranjim zgorevanjem, kar je edina operativna rešitev v primeru obsežnega pomanjkanja električne energije;

67. opozarja, da je treba razširiti dobavne verige goriva za oborožene sile vzdolž štirih prednostnih koridorjev za vojaško mobilnost; poudarja, da je treba razviti energetsko infrastrukturo na vzhodnem krilu, da se podprejo dejavnosti vojaške mobilnosti in Komisijo poziva, naj se posveti vprašanju pomanjkanja goriva; spodbuja ustvarjanje zalog in strateških rezerv energije, ki bi bile lahko še zlasti pomembne za regije, ki nimajo ustrezne infrastrukture cevovodov in zmogljivosti za shranjevanje goriva; v zvezi s tem poziva Komisijo, naj pregleda direktivo o zalogah nafte[15] v luči nedavnih geopolitičnih sprememb, da bi se okrepili energetska varnost in odpornost proti novim grožnjam;

68. opozarja, da je železniški sistem za obratovanje vlakov odvisen od električne energije, in da je za obratovanje železnic zato treba povečati odpornost energetskih omrežij in hitro obnoviti oskrbo z energijo v primeru izpada ali pomanjkanja električne energije;

69. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je EU močno odvisna od uvoza surove nafte in naftnih derivatov; poziva Komisijo, naj prizna, da so za trdno evropsko strategijo za vojaško mobilnost potrebne odporne zmogljivosti za proizvodnjo in rafiniranje goriva in alternativnih goriv, ki so locirane predvsem v EU; poziva k takojšnjemu razvoju celovitega omrežja za distribucijo in skladiščenje goriva ter k diverzifikaciji oskrbe z energijo, da bi zagotovili energetsko varnost;

---

15 Direktiva Sveta 2009/119/ES z dne 14. septembra 2009 o obveznosti držav članic glede vzdrževanja minimalnih zalog surove nafte in/ali naftnih derivatov (UL L 265, 9.10.2009, str. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/119/oj).

poudarja, da lahko pravočasno izvajanje določb in ciljev iz uredbe o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva[16] prav tako pomembno prispeva k diverzifikaciji možnosti za oskrbo z energijo za vojaško mobilnost in pomaga pri uresničevanju splošnih ciljev EU na področju razogljičenja prometa;

70. zato poziva Komisijo, naj pri razvoju energetskega sistema EU upošteva zmogljivosti in potrebe vojaške mobilnosti in cilje razogljičenja ter potrebo po strateški avtonomiji in odpornosti;

Vzhodno krilo

71. poudarja, da je zaradi ruske vojaške agresije proti Ukrajini vzhodno krilo EU pogosto tarča kibernetskih napadov, in hibridnih groženj in sabotaž, vključno z incidenti, uperjenimi proti prevoznikom; zato poziva EU, naj okrepi prizadevanja za podporo državam članicam pri zagotavljanju, da bo kritična prometna infrastruktura na vzhodnem krilu v celoti zaščitena in odporna, tudi s hitrimi mehanizmi za okrepitev in okrepljeno kibernetsko obrambo železnic, cest, pristanišč in vozlišč za oskrbo z energijo; v zvezi s tem poudarja izjemno ranljivost baltskih držav, zlasti zaradi koridorja Suwalki, in poudarja, da bi bili v primeru ruske agresije potrebni hitrejši odzivni čas in hitrejši premiki vojaških enot;

72. želi spomniti, da imajo štirje prednostni koridorji za vojaško mobilnost ključno vlogo pri varnosti in obrambi EU; meni, da bo omogočanje hitrega in učinkovitega delovanja vseh opredeljenih koridorjev vojaške mobilnosti omogočilo dejansko varnost za države članice, ki so trenutno najbolj izpostavljene Rusiji; želi spomniti, da vsi štirje prednostni koridorji za vojaško mobilnost EU tudi Natu omogočajo hitre okrepitve in učinkovito obrambo vzhodnega krila, s čimer se krepijo kolektivna varnost, odvračanje in odpornost v celotnem zavezništvu;

73. ugotavlja, da je vojaška mobilnost na Poljskem in v smeri Poljske bistvena za varnost celotnega vzhodnega krila; poudarja dodano vrednost multimodalnih logističnih vozlišč v zahodni Evropi, ki zagotavljajo hiter premik evropskih in zavezniških enot ter težke opreme v vzhodno Evropo;

74. pozdravlja pobudo pakta za vzhodne regije, ki jo je nedavno napovedala Komisija in katere cilj je zagotoviti prilagojeno podporo državam članicam ob vzhodni meji EU za izboljšanje infrastrukture in povečanje odpornosti v obmejnih regijah; poudarja, da je projekt Vzhodna straža temeljnega pomena kot strateški projekt za okrepitev varnosti Evrope, tudi z zaščito relevantnih vojaških koridorjev za

---

16 Uredba (EU) 2023/1804 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2023 o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva ter razveljavitvi Direktive 2014/94/EU (UL L 234, 22.9.2023, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1804/oj).

ohranjanje zmogljivosti za odzivanje, in opozarja, da je vključen v belo knjigo o obrambni pripravljenosti; poziva, naj se zagotovijo ustrezna finančna sredstva za njegovo izvedbo;

75. opozarja, da je treba infrastrukturne projekte za vojaško mobilnost nenehno ocenjevati in posodabljati v okviru evropskega semestra za obrambo glede na najnovejše vojaške grožnje in zmogljivosti, pri čemer je treba preseči ozemeljsko širitev pristanišč ter vključiti tudi usposabljanje osebja in izboljšano upravljanje pomorskega prometa ter zmogljivosti za odpornost proti hitro razvijajočim se grožnjam, kot je na primer odkrivanje podvodnih dronov;

76. podpira evropsko pobudo za obrambo pred brezpilotnimi letalniki, saj so brezpilotni droni v zadnjem času večkrat kršili evropski zračni prostor; poziva k izboljšanju in povečanju zmogljivosti dronov v vseh državah članicah v sodelovanju z Natom in na podlagi izkušenj ukrajinskih oboroženih sil na terenu; poudarja, da bi morale tovrstne evropske zmogljivosti temeljiti na izkušnjah iz Ukrajine, ki kažejo na ključno vrednosti ustvarjanja inovativnih dronskih in protidronskih ekosistemov na podlagi povezovanja raziskav in razvoja s proizvodnjo ter opiranja na nadgradljive proizvodne zmogljivosti in stalni tehnološki razvoj, od podvodnih, izvidniških in bojnih dronov do obrambnih in protidronskih zmogljivosti;

77. opozarja, da bi bilo protidronsko omrežje prilagodljivo za namene dvojne rabe in bi pomagalo pri obravnavanju groženj, ki niso povezane z obrambo, ali drugih nevarnosti, ki so skupne vsem mejam EU, vključno z varovanjem meja, instrumentalizacijo migracij, zaščito kritične infrastrukture in mednarodnim organiziranim kriminalom;

Povečanje zmogljivosti

78. ponovno poudarja, da so sistemi kopenskega prevoza glavni načini prevoza za gibanje vojaških sredstev, ki so običajno težka in zelo velika in vsebujejo nevarno blago;

79. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da primanjkuje določene opreme za vojaško mobilnost, kot so vagoni z ravno ploskvijo, in da se je njihova proizvodnja po obdobju hladne vojne zmanjšala; poziva, naj se njihov razvoj podpre v okviru evropskih industrijskih programov; poziva k nujnemu sodelovanju med javnimi in zasebnimi deležniki, da se izkoristi in čim bolj poveča potencial razpoložljivih železniških virov za vojaško mobilnost in spodbuja uporabo pogodb o pripravljenosti rezervnih zmogljivosti;

80. poudarja, da je treba nujno rešiti težavo pomanjkanja tirnih vozil v evropskih železniških organizacijah; poudarja pomen usklajenega postopka za izdajo dovoljenj za tirna vozila, ki ga upravlja Agencija EU za železnice (ERA); opozarja, da je treba nacionalne predpise nadomestiti s tehničnimi specifikacijami za interoperabilnost, da bi povečali razpoložljivost čezmejnih tirnih vozil za vojaške in civilne

namene;

81. poziva k usklajenemu pristopu k nakupu železniških tirnih vozil, da se čim bolj izkoristijo razpoložljive proizvodne zmogljivosti; poudarja, da je treba spodbujati skupno javno naročanje teh vozil;

82. ugotavlja, da je zračni promet poleg kopenskega najhitrejši način za premikanje prvih vojaških sredstev in logističnih materialov; opozarja, da je treba oblikovati evropsko strateško rezervo za zračni prevoz in okrepiti strateške dejavnike za vojaško mobilnost po zraku, kot so težka transportna letala;

83. ugotavlja, da se za dostavo vojaških sredstev vse pogosteje uporabljajo avtonomna vozila, s čimer se rešuje težava pomanjkanja osebja v vojaških logističnih enotah in zmanjšuje število človeških žrtev v času konfliktov; poziva k prilagoditvi zakonodaje in predpisov EU ter nacionalne zakonodaje in predpisov, da se omogoči uvedba polavtonomne logistike v koridorje za vojaško mobilnost;

84. poziva k razmisleku, ali so na voljo ustrezne zmogljivosti EU za reševalni prevoz več poškodovanih oseb, da se zagotovita pravočasna evakuacija in ustrezna oskrba;

85. poudarja, da je treba oceniti in združiti zahteve držav članic, da bi poskrbeli za stalno razpoložljivost in dobavo sredstev z dvojno rabo, kot so lokomotive, plovila, tovornjaki, priklopniki, primerni za izredne obremenitve, strateški zračni transporterji, sistemi za oskrbo z gorivom v zraku ter fiksni in premični žerjavi;

86. poudarja, kako pomembno je, da se vsa ta prevozna sredstva registrirajo v civilno–vojaškem „solidarnostnem naboru“, da se lahko uporabijo, kadar koli in kjer koli je to potrebno, na najučinkovitejši način, pri čemer je treba graditi na strateških rezervah evropskih zmogljivosti za odzivanje na krize; poziva Komisijo, naj poskrbi za usklajevanje z državami članicami na ravni EU, kar bo omogočilo predvidljivost in načrtovanje za industrijo na strani dobave;

87. poudarja, da je treba doseči skladnost med prednostnimi nalogami akcijskega načrta za vojaško mobilnost in načrtovanjem evropskega programa za razvoj obrambne industrije, pri čemer je treba poskrbeti, da se pri opredelitvi prednostnih nalog financiranja upoštevajo ocene vrzeli v zmogljivostih (načrt za razvoj zmogljivosti in usklajeni letni pregled na področju obrambe); poziva Komisijo, naj EDTIB spodbudi, da se te vrzeli odpravijo; ugotavlja, da je treba z vseevropskimi instrumenti financiranja podpreti naložbe v nakup, popravilo, vzdrževanje in souporabo prevoznih sredstev; poudarja, da je pri povpraševanju po zmogljivostih vojaške mobilnosti zelo pomembna predvidljivost, skupaj z zadostnim financiranjem in poenostavljenimi pravili javnega naročanja, kar bi industriji na strani dobave omogočilo povečanje in ohranitev ravni proizvodnje;

88. poziva k naložbam v raziskave in razvoj za spodbujanje zmogljivosti z

dvojno rabo; poudarja, da je podpora EU pomembna za spodbujanje inovacij na področju tehnologije vozil z dvojno rabo, vključno z modularnimi platformami, ki se lahko prilagodijo za civilno in vojaško rabo, in na področju civilne pomorske in letalske industrije, da se spodbudi razvoj novih tehnologij;

Okrepitev sodelovanja med EU in Natom

89. meni, da okrepljena vojaška mobilnost krepi SVOP in čezatlantsko zavezništvo; poudarja, da se Nato pri premeščanju vojaških enot in opreme zanaša na infrastrukturo držav članic EU; z odobravanjem ugotavlja, da so zaradi napredka pri sodelovanju med EU in Natom, tudi v okviru strukturiranega dialoga med EU in Natom o vojaški mobilnosti, ustrezne vojaške zahteve EU približno 95-odstotno skladne s tehničnimi in geografskimi zahtevami Nata;

90. poziva države članice, naj okrepijo medsebojno sodelovanje in sodelovanje z Natom, zlasti v okviru obstoječega sistema cevovodov v Srednji Evropi in varnostnega investicijskega programa Nata, da se zagotovijo interoperabilnost, kibernetska varnost ter zadostne prevozne in skladiščne zmogljivosti za vojaške operacije EU in Nata;

91. obžaluje, da še vedno obstajajo politične in postopkovne ovire za izmenjavo tajnih podatkov o logističnih omrežjih med Natom in EU, in v zvezi s tem poziva k skupnemu razumevanju, da bi dosegli sinergije; poudarja, da te ovire, zlasti neobstoj sporazuma z Natom o izmenjavi tajnih podatkov, znatno zmanjšujejo učinkovitost obrambnih prizadevanj obeh organizacij; poziva k odločnim prizadevanjem držav članic EU, da bi premagale politične ovire, ki preprečujejo dogovor o izmenjavi tajnih podatkov; poziva k vzpostavitvi stalne platforme za izmenjavo informacij med EU in Natom, da bi podprli delo združenega poveljstva Nata za podporo in omogočanje;

92. poziva k organizaciji rednih skupnih vaj in stresnih testov EU in Nata, v katere bodo vključene oborožene sile, civilna zaščita, upravljavci infrastrukture in prevozniki, da bi izboljšali komunikacijo in usklajevanje, racionalizirali postopke ter opredelili in odstranili ovire za vojaško mobilnost;

93. poziva Komisijo in Nato, naj poglobita usklajevanje na področju pomorske mobilnosti in oblikujeta standarde interoperabilnosti za pomorski prevoz, dostop do pristanišč in zaščito pomorskih komunikacijskih poti, pri čemer naj posebno pozornost namenita Atlantskemu oceanu, Sredozemlju in najbolj oddaljenim regijam; EU in Nato poziva, naj tesno sodelujeta pri zagotavljanju čezatlantskega prevoza vojaške opreme in zalog po morju in zraku zaradi njihovega pomena; priznava pomembno vlogo Turčije pri zagotavljanju prometnih poti in splošne vojaške mobilnosti med EU in Natom, zlasti njeno odločitev, da februarja 2022 zapre črnomorsko ožino,

zaradi česar Rusija ni mogla okrepiti svoje pomorske prisotnosti v Črnem morju;

94. ugotavlja, da Natov časovni okvir za načrtovanje na operativni ravni znaša tri dni; zato vztraja, da je treba izpolniti zaveze, po katerih se morajo ustrezni postopki na mejnih prehodih in izdaja dovoljenj za prevoz izrednega, zelo velikega in zelo težkega tovora zaključiti največ v treh do petih dneh na podlagi poenostavljenih, usklajenih in digitalnih postopkov; poziva, naj se čas za enote za hitro posredovanje v „mirnem času“ skrajša na tri dni, v kriznih razmerah pa na 24 ur; ponovno poziva k združitvi dveh obrazcev 302, ki ju uporabljata Nato in EU, v enega, da se zmanjša nepotrebno podvajanje in olajšajo hitrejši čezmejni premiki; da bi pospešili postopke izdaje dovoljenj, poziva k uvedbi samodejnega priznavanja analiz poti in mostov v državah članicah in prek meja ter hitre ureditve na podlagi uradnega obveščanja za certificirane prevoznike, ki opravljajo vojaške prevoze ali prevoze v izrednih razmerah, kot del svežnja o vojaški mobilnosti;

95. poziva države članice, naj na podlagi usklajenega letnega pregleda ugotovitev na področju obrambe in prednostnih nalog EU za razvoj zmogljivosti za leto 2023 takoj razvijejo potrebne obrambne zmogljivosti za vojaški prevoz, vključno z razširitvijo omrežij cevovodov Nata in strateškimi zračnimi oskrbovalnimi zmogljivostmi; meni, da je pomembno, da se izpolnijo vojaške zahteve, po potrebi v posvetovanju z Natom, in zmanjšajo tehnične in geografske vrzeli;

96. opozarja na dodano vrednost izrednega sodelovanja ZDA, Kanade, Združenega kraljestva, Norveške in Švice ter drugih podobno mislečih partneric pri projektu vojaške mobilnosti v okviru stalnega strukturnega sodelovanja; poziva k izvajanju ciljev glede zmogljivosti in razširitvi sodelovanja na strateške partnerske države, kot sta Ukrajina in Republika Moldavija, v skladu s pravili stalnega strukturnega sodelovanja;

97. poudarja, da je potrebna interoperabilnost, tudi s ključnimi regionalnimi partnerji in državami kandidatkami, kot so Ukrajina, Republika Moldavija in Zahodni Balkan; poziva, naj se Republiki Moldaviji dodeli posebna podpora, da bo postala bolj odporna proti hibridnim grožnjam in da se bo bolje povezala s prometnimi in varnostnimi sistemi EU; poudarja, da je pomembno krepiti usklajevanje z regionalnimi partnerji na področju tehničnih standardov, varnosti kritične infrastrukture in zaščite omrežij pred hibridnimi grožnjami in napadi; meni, da mora interoperabilnost s tretjimi državami spremljati redno ocenjevanje;

98. poudarja, kako pomemben je Parlament ne le kot sozakonodajalec v politiki vojaške mobilnosti v okviru ambicij EU, da do leta 2030 doseže obrambno pripravljenost, temveč tudi v svoji vlogi pri demokratičnem nadzoru nad ukrepi EU; zato poziva Komisijo, naj poskrbi za bolj sistematično nadaljnje ukrepanje in strožje poročanje,

tudi v zvezi s sodelovanjem med EU in Natom ter stalnim strukturnim sodelovanjem, o ukrepih za vojaško mobilnost, izvajanju in financiranju;

°

° °

99. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, Natu, Natovi parlamentarni skupščini, varnostnim in obrambnim agencijam EU ter vladam in parlamentom držav članic.